

MAAELUMINISTEERIUM

ÜPP strateegiakava 2023-2027 pindala-, looma- ja maakasutustoetused

Katrin Rannik
Maakasutuspoliitika osakond
Maaeluministeerium

detsember 2022

Tähelepanu, valmis olla...

... aga milleks valmis ja miks?

Tõhustada arukat, vastupidavat ja mitmekesist põllumajandus-sektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse

Edendada keskkonnahoidu ja kliimameetmeid ning panustada liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse

Parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda

Horisontaalne eesmärk – sektori kaasajastamine põllumajanduses ning maapiirkondades teadmiste edendamise ja jagamise, innovatsiooni ja digiülemineku abil ning nende kasutuselevõtu ergutamine

TAGADA ÕIGLANE
SISSETULEK

SUURENDADA
KONKURENTSIVÕIMET

TASAKAALUSTADA
SUUTLIKKUS
TOIDUAINETE
TARNEAHELAS

KLIIAMAMUUTUSTE
VASTASED
MEETMED

KESKKONNAKAITSE

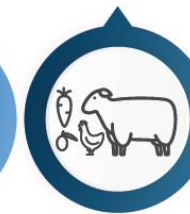
SÄILITADA
MAASTIKUD JA
BIOLOOGILINE
MITMEKESISUS

TOETADA
PÕLVKONDADE
VAHETUST

ELUJÕULISED
MAAPIIRKONNAD

KAITSTA TOIDU JA
TERVISE KVALITEETI

Milles see väljendub?

- Põllumajanduskeskkonnatoetus on endiselt üks kohustuslikest strateegiakava toetustest
- Ökokavad – uus otsetoetuste element
- Kohustuslikud väikseimad kliima- ja keskkonnaeelarved mõlemas sambas - vastavalt 25 ja 35%.
- Baastaseme (tingimuslikkus) tõus
- Läbirääkimiste suurim huvi keskkonnateemade vastu

Aga miks?

Euroopa roheline kokkulepe kui kestliku ja kaasava majanduskasvu strateegia

- Eesmärk 55, ehk suurem samm kliimaneutraalsuse suunas
- Strateegia Talust taldrikule, mille eesmärk on muuta meie toidusüsteemid kestlikumaks
- Elurikkuse strateegia, mille eesmärk on kaitsta meie planeedi loodusvarasid

EL mullastrateegia, mahepõllumajanduse tegevuskava, looduse taastamise kava, süsinikku siduv majandus, pestitsiidide säästva kasutamise määrus jpm

Talustaldrikule ja elurikkuse strateegia sihid põllumajandusele

- Mahepõllumajandus 25% põllumajandusmaast
- Taimekaitsevahendite kasutamine ja riskid vähenevad 50%
- Toitainete kadu väheneb 50%, väetiste kasutus 20%
- Antibiootikumide müük langeb 50%
- Toidukaod vähenevad 50%
- Põllumajandusmaast moodustavad 10% maastikuelemendid
- (Loodus)kaitse all on 30%, range kaitse all 10% maismaast ja merest
- Põlismetsade kaitse, elupaigad ja liigid, süsinikurikkad ökosüsteemid, tolmeldajad
- 2050 kõigi muldade hea keemiline, füüsikaline ja bioloogiline seisund

Mitte ainult kohustus

Rohepoliitika ekspertrühma* raport (07.04.2022):

„Rohepööre on kõiki otseseid ja kaudseid mõjusid arvestades odavam kui selle tegemata jätmine.“

„Rohepööre toob põllumajandus- ja toidusektoris uue arenguetapi. Järgnevate aastate investeeringud ja muutused põllumajandus- ja maakasutuspraktikate vallas tekitavad rajasõltuvuse aastakümneteks.“

* 2021 kinnitati ametisse rohepoliitika juhtkomisjoni juurde loodud eksperdirühm, kelle ülesandeks on teha valitsusele ettepanekud kliimapolitiika sotsiaalselt vastutustundliku elluviimise kohta.

PõKa 2030 VISIOON: Eesti toit on hinnatud ja maal on hea elada!

ÜLDEESMÄRK:

Eesti toit on eelistatud, keskkond ja elurikkus on hoitud, toidusektori ettevõtted on edukad ning maa- ja rannakogukonnad on elujõulised

ALAEESMÄRK

Tark ja kestlik põllumajandus,
toidutootmine ja maaelu ning ohutu
toit ja hoitud keskkond

ALAEESMÄRK

Kestlik kalandus, mis tagab
kalandusvaldkonna
konkurentsivõime ja kalavarude
jätkusuutliku majandamise

„Hoitud ja hooldatud põllumajandusmaastikud ning elurikkus on osa Eesti identiteedist.“

„Hea keskkonnaseisund panustab Eesti kui atraktiivse elukeskkonna ja kvaliteetse toidu tootja kuvandisse, mis soodustab ekspordi ja tootlikkuse eesmärkide täitmist.“

5 aastal on Eestil ÜPP-s kasutada enam kui
1,6 miljardit eurot, mida sellega ära teha
saab?

ÜPPd rahastatakse kahest fondist:

- Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) antakse otsetoetusi ja rahastatakse turumeetmeid;
- Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatakse maaelu arengut.

Strateegiakava 2023-2027

- Ühised eesmärgid
- Suurem koosmõju
- Rohkem valikuid

Tingimuslikkus

Põhissetulekutoetus
Ümberjaotav toetus
Noore põllumajandustootja toetus

Tootmiskohustusega seotud
toetused

Ökokavad

Kõrgemad majandamisnõuded –
põllumajanduskeskkonna
toetused

Maaparandustoetused

Kõrgemad majandamisnõuded –
loomatoetused

Metsandustoetused

Tingimuslikkus

Tingimuslikkus asendab nõuetele vastavust ja seob ÜPP toetuste täies mahu maksmise maakasutuse ja põllumajandusliku tegevusega seotud nõuete järgimisega. Neid nõudeid tuleb täita ka toetusealusel metsamaal (Natura 2000).

maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise standardite (HPK) rakendamiseks leiavad liikmesriigid enda vajadusest lähtuvalt iga EL tasandil kehtestatud standardi kohta riikliku nõude. Eestis seni kehtestatud vastava ministri määrusega. Edaspidi on plaanis kogu tingimuslikkus reguleerida ühise ministri määrusega.

kohustuslikud majandamisnõuded (KM)

põhinevad ELi direktiividel ja määrustel ning puudutavad valdkondi nagu veekaitse, elurikkus, toiduohutus, loomade identifitseerimine ja registreerimine, loomahaigused, taimekaitsevahendid ning loomade heaolu. Direktiivide nõuded rakendab iga liikmesriik oma õigusaktidega ja need on tingimuslikkuse nõueteks.

Tingimuslikkus ei ole toetus, kuid on seotud kõigi pindala- ja loomatoetustega – see on baastase, mida tuleb nende toetuste saamiseks täita, sammasteüleselt.

Nõuete rikkumine mõjutab kõikide nende toetuste summat.

Tingimuslikkus

- 9 maa heas põllumajanduskeskkonnaseisundis hoidmise standardit (senisele lisaks rohestamise nõuded)
- 11 kohustuslikku majandamisnõuet kliimamuutuste leevendamise ja kohandamise, veekeskkonna, elurikkuse ja maastike, toiduohutuse, taimekaitse ja loomade heaolu valdkonnas
- Alates 2025 rakendub sotsiaalne tingimuslikkus töötingimuste, töötajate tervise, tervishoiu ja tööohutuse valdkonnas

HPK standardid (nende raamides kehtestatakse igas riigis konkreetsed nõuded)

- 1 Püsirohmaa säilitamine
- 2 Märg- ja turbaalade kaitse
- 3 Koristusjäätmete põletuskeeld
- 4 Puhverribade rajamine vooluveekogude äärde
- 5 Mulla degradeerumise ohtu vähendavad maaharimistavad
- 6 Katmata mulla puudumine kriitilisematel perioodidel
- 7 Külvikord või põllumajanduskultuuride mitmekesistamine
- 8 Maastikuelementide säilitamine
- 9 Keeld muuta või künda Natura 2000 aladel asuvaid püsirohumaid

HPK 1 Püsirohumaa ja põllumajandusmaa suhtarvu säilitamine

- Püsirohumaa osakaal riigis ei tohi väheneda 2018. aastal kehtestatud võrdlussuhtarvuga võrreldes üle 5%.
- Taotlejad, kellele kehtib püsirohumaa tagasi rajamise kohustus, peavad määratud ulatuses püsirohumaa tagasi rajama.

Pane tähele!

- Alates 2023 kehtib nõue kõigile
- Nõude rikkumisel tuleb arvestada, et tegemist on tingimuslikkuse nõudega (erinev sanktsioneerimissüsteem)

HPK 2 Märg- ja turbaalade kaitse

- Nõue 1: Turvasmullaga* põllumajandusmaal ei ole kündmine ja freesimine lubatud.
- Nõue 2: Kuivendatama märgalasid** ja turvasmullaga põllumajandusmaad ei tohi kuivendada. Drenaažisüsteeme on lubatud rekonstrueerida üksnes siis, kui kasutatakse lahendusi, mis ei suurenda kasvuhoonegaaside heitkoguseid, ja kui see on vajalik mineraalmullas paikneva kuivendussüsteemi toimimiseks.
- Nõue rakendub 2024. aastast.

*Turvasmullaga põllumajandusmaa on vähemalt 90 % ulatuses turvasmullaga põld.

**Märgalaks loetakse selle nõude raames kaitstavatel aladel asuvad märjad elupaiga tüübid (rannaniidud, lamminiidud, soostunud niidud, sinihelmikakooslused ja kõrgrohustud), mis asuvad põllumajandusmaal

HPK 3 Koristusjätmete põletuskeeld, välja arvatud taimetervise eesmärkidel

- Põllumajandusmaal kulu, heina ja põhku põletada ei ole lubatud, välja arvatud Põllumajandus- ja Toiduameti ettekirjutuse alusel ohtliku taimekahjustaja tõrjeabinõu rakendamise eesmärgil. Loodus- ja linnudirektiivi eesmärkide täitmiseks võib Keskkonnaamet anda erandi kulu ja heina põletamiseks.

HPK 4 Puhverribade rajamine vooluveekogude äärde

- Vooluveekogu äärde tuleb jätta puhverriba, kus on keelatud väetist ja taimekaitsevahendit kasutada. Puhverriba laius arvestatakse veeseaduse § 118 lõigetes 3 ja 4 sätestatud lähtejoonest. Puhverriba laius on vähemalt:
- 1 meeter – juhul, kui Veeseaduse järgi on veekaitsevöönd 1 m, **aga pane tähele!**
- Puhverriba laius on 3 meetrit, kui 1 meetrine veekaitsevöönd on üle 10 % kaldega alal.
- 10 meetrit – juhul, kui Veeseaduse järgi on veekaitsevöönd 10 m

HPK 5 Mulla degradeerumise ohtu vähendavad maaharimistavad, sealhulgas kalde arvessevõtmine

- Üle 10% kaldega aladel tuleb erosiooni takistamiseks põllumajandusmaa harimisel kasutada sobivaid agrotehnilisi võtteid.
- Sobivateks agrotehnilisteks võteteks on mulla harimine risti kallakuga, püsirohumaa rajamine, heintaimede kasvatamine, minimeeritud mullaharimine, kaitseribade rajamine küngaste nõlvadele või veekogude kallastele.

HPK 6 Katmata mulla puudumine kõige kriitilisematel perioodidel

- Põllumaast ja püsikultuuride alusest maast peab vähemalt 50 protsenti olema talvise taimkatte all.
- Talviseks taimkatteks loetakse 1. novembrist kuni 31. märtsini põllumaal olevad põllumajanduskultuurid, sealhulgas vahekultuurid ja kõrretüü.
- Erandina on talvise taimkatte nõue aiandustootjatel 30 protsenti.

HPK 7 Külvikord

- Kogu ettevõtte majapidamise põllumaal ei tohi sama põhikultuuri kasvatada üle kolme aasta (välja arvatud mitmeaastased kultuurid).
- Lisaks tuleb igal aastal 50% põllumaast rakendada viljavaheldust, kus samal maal ei kasvatata sama põhikultuuri kahel järjestikusel aastal.
Pane tähele! Vahekultuur katkestab külvikorra järgnevuse.
Vahekultuuri kasutamisel ei tohi samal maal kasvatada sama põhikultuuri üle kolme järjestikuse aasta.
- Nõudest on vabastatud taotlejad, kelle põllumaa suurus on kuni 10 hektarit ja mahepõllumajandustootjad.
- Aastal 2023 saab riik rakendada erandit, nõue rakendub alates 2024.

HPK 8

1. Tootmisega mitteseotud objektide või maa-alade all asuva põllumajandusmaa minimaalne osakaal
2. Maastikule iseloomulike vormide säilitamine
3. Keeld lõigata hekke ja puid lindude pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal
4. Meetmed invasiivsete taimeliikide vältimiseks

HPK 8

2. Maastikule iseloomulike vormide säilitamine

- Maastikuelementide säilitamise nõue

3. Keeld lõigata hekke ja puid lindude pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal

- Puude rea, heki või üksiku puu hoolduslõikus või pügamine on keelatud lindude pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal ning on lubatud alates 15. juulist.

4. Meetmed invasiivsete taimeliikide vältimiseks

- Põllumajandusmaal või põllumajandusmaaga külgneval alal esinevast karuputkest, mille kohta ei ole Maa-ameti andmeid, tuleb hiljemalt 31. maiks esitada vormi kohane teatis Keskkonnaametile

1. Tootmisega mitteseotud objektide või maa-alade all asuva põllumajandusmaa minimaalne osakaal

Valida on kolme erineva võimaluse vahel:

Variant 1 Taotleja määratleb oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 4% mittetootlike aladena ja maastikuelementidena.

- Mittetootlike aladena lähevad arvesse kesa (mustkesa, sööti jäetud maa, haljaskesa – lubatud ainult haljasväetisena sissekünniks), HPK 4 puhverribad, 6–12m laiused rohumaaribad.
- Mittetootlike elementidena lähevad arvesse põllumaal ja selle servas asuvad säilitatavad maastikuelemendid HPK 8.1–8.7.
- Taotlejal peab olema nii mittetootlike alasid, kui ka mittetootlike elemente.

Variant 2 Sobilik ainult ökokavade taotlejatele. Taotleja määratleb oma oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 10% (HPK kohustusena on vajalik täita 3% ning ülejäänud 7% tuleb täita ökokavade raames) mittetootlike aladena või mittetootlike elementidena.

- Mittetootlike aladena lähevad arvesse kesa (mustekesa, sööti jäetud maa, haljaskesa – lubatud ainult haljasväetisena sissekünniks), HPK 4 puhverribad, 6–12m laiused rohumaaribad.
- Mittetootlike elementidena lähevad arvesse põllumaal ja selle servas asuvad säilitatavad maastikuelemendid HPK 8.1–8.7.

Variant 3 Taotleja määratleb oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 4% lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualadena (taimekaitsevahendite kasutamise keeld!) ning 3% mittetootlike aladena või mittetootlike elementidena.

- Mittetootlike aladena läheb arvesse kesa (mustkesa, sööti jäetud maa, haljaskesa – lubatud ainult haljasväetisena sissekänniks).
- Mittetootlike elementidena läheb arvesse põllumaal ja selle servas asuvad säilitatavad maastikuelemendid HPK 8.1–8.7.
- Taotlejal peab olema nii lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualasid kui ka mittetootlike alasid või mittetootlike elemente.

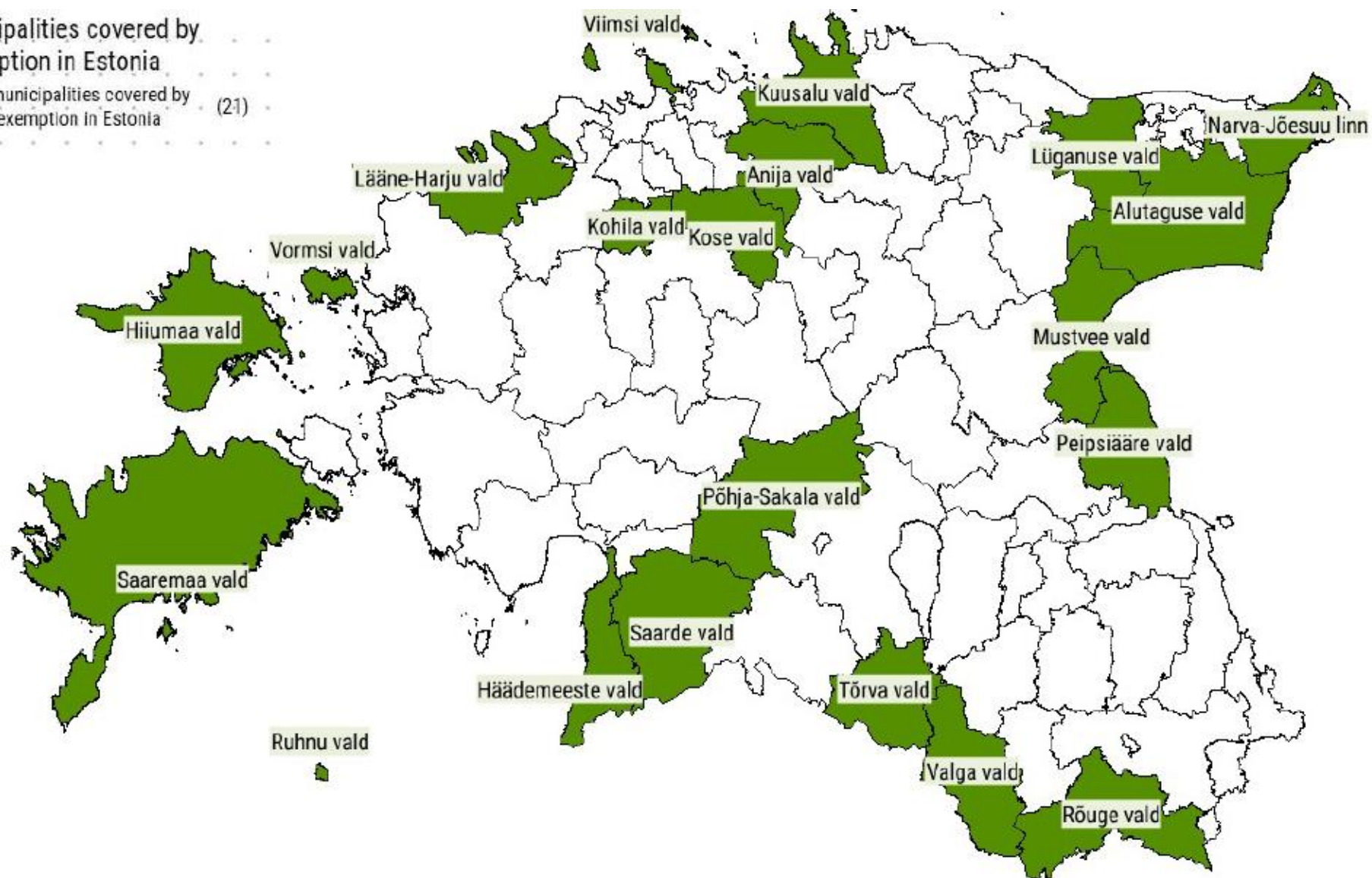
Nõude 1 täitmisest on vabastatud põllumajanduslikud majapidamised, kui:

- 1) üle 75% põllumaast kasvatatakse rohumakultuure või muid looduslikke rohhtaimi, liblikõielisi kultuure, maad hoitakse kesas või kasutatakse nende kombinatsiooni;
- 2) üle 75% toetusõiguslikust põllumajandusmaast on püsirohumaa;
- 3) põllumajandustootjad, kelle toetusõiguslik põllumaa ei ületa 10 ha;
- 4) kui rakendub metsasuse erand.

Pane tähele! Mahetootjad ei ole nõudest vabastatud.

Rural municipalities covered by
forest exemption in Estonia

 Rural municipalities covered by
forest exemption in Estonia (21)

HPK 9 Keeld muuta või künda Natura 2000 aladel asuvaid püsirohumaid

- Natura 2000 võrgustiku alal asuva 100% turvasmuldodega püsirohumaa ning Natura 2000 võrgustiku alal asuva pärandniidu ja inventeeritud väärtusliku püsirohumaa kasutusotstarvet ei tohi muuta ja seda maad ei tohi üles künda.

Kohustuslikud majandamisnõuded

Nõuded tulenevad teistest õigusaktidest ja ei ole täiendavad, neid tuleb nagnii täita.

Viited õigusaktide täpsematele nõuetele loetletakse üles ka ministri määruses tingimuslikkuse kohta.

Pane tähele! Taotlejad, kelle MAK keskkonnatoetuste kohustused jätkuvad, peavad täitma nõuetele vastavuse nõudeid.

Otsetoetused

Otsetoetused:

- Põhisissetulekutoetus ehk PST
- Ümberjaotatav toetus
- Noore põllumajandustootja toetus
- Seotud toetused (3 looma- ja 3 pindalapõhist)
- Ökokavad (5 ökokava)

Põhississetulekutoetus

Ümberjaotav toetus

Noore põllumajandustootja toetus

Põhisissetulekutoetus ehk PST

- Asendab ühtset pindalatoetust ehk ÜPTd
- Põllumajandusmaa peab olema heas korras – tuleb kas kasvatada põllumajanduskultuuri või hooldada maad vähemasti igal teisel aastal
- Kavandatud ühiksumma on 109 eurot (97/119)
- Toetuse kogueelarve on 526 951 605 eurot

Eesmärk: pakkuda keskkonda hoidvalt avalikku teenust hooldatud põllumajandusmaast iku näol, kus on võimalik toota toitu, andes põllumajandustootjatele stabiilset sissetulekut, millega maandada (osaliselt) võimalikke ettevõtlusriske.

Ümberjaotatav toetus

- Täiendav toetus esimese 130 ha eest kõigile PST taotlejatele
- Toetus diferentseeritakse vastavalt maakasutuse suurusele: vahemikus 1–10 ha koef 0,43 ja üle 10 ha esimese 130 ha eest koef 1
- Kavandatud ühiksumma on:
 - Majapidamised 1-10 ha - 10 eurot (9/11)
 - Majapidamised üle 10 ha kuni 130 ha eest - 23 eurot (21/26)

Toetuse kogueelarve on 50 396 468 eurot (s.o 5% otsetoetuste eelarvest)

Eesmärk: suunata toetus suurematelt põllumajanduslikelt ettevõtetelt teatud osas väiksematele ja keskmise suurusega ettevõtetele.

Noore põllumajandustootja toetus

Noor põllumajandustootja:

- on kuni 40 (k.a) aastane isik, kes juhib põllumajanduslikku majapidamist
- omab vähemalt üheaastast põllumajanduslikku töökogemust, põllumajandusalast haridust või on omandanud kutsekvalifikatsiooni 4. taseme põllumajandustootmise valdkonnas

Toetust antakse alustanud põllumajandustootjale kuni 5 aastat

- Toetust makstakse esimese 100 ha eest
- Kavandatud ühikusumma on 91 eurot (82/100)

Toetuse kogueelarve on 20 158 587 eurot

Eesmärk:
soodustada
põlvkondade
vahetust ja noorte
ettevõtjate
liitumist
põllumajandus-
sektoriga

Tootmiskohustusega seotud
toetused

Seotud toetused

- Piimalehma kasvatamise seotud toetus
- Ute ja kitse kasvatamise seotud toetus
- Ammlehma kasvatamise seotud toetus
- Puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise seotud toetus
- Tera- ja kaunvilja kasvatamise seotud toetus
- Seemnekartuli kasvatamise seotud toetus

Kogueelarve 131 030 816 eurot

Piimalehma kasvatamise seotud toetus

- Sihtgrupp: karja esimesed 270 piimalehma
- Diferentseeritakse:
 - Karjad väiksemad kui 270 piimalehma kuni 270 piimalehma eest (koef 1)
 - Karjad suuremad kui 270 piimalehma kuni 270 piimalehma eest (koef 0,5)
- Kavandatud ühikusumma on vastavalt 320 eurot (288/352) ja 160 eurot (144/176)
- Toetuse kogueelarve on 61 356 078 eurot

Eesmärk: raskustes oleva sektori osa toetamine, tagades neile piisava sissetuleku ja konkurentsivõime suurenemise piiramata normaalset kasvu ja arengut. Toetuse eesmärk on ka toetuste õiglasema jaotuse tagamine, suunates väiksematele tootjatele enam toetust

Ammlehma kasvatamise seotud toetus

- Sihtgrupp: üle 5 loomaga karjades kuni 200 looma eest (alates esimesest loomast)
- Diferentseeritakse:
 - Kuni 100 toetusõiguslikku looma eest (koef 1,0);
 - 101-200 toetusõigusliku looma eest (koef 0,46)
 - Karjades, kus on loomad jõudluskontrollis, 75% ühe lihaveise tõu veresusega toetusõigusliku looma eest (koef 1,1);
- Kavandatud ühikusumma on vastavalt 120 eurot (108/132) ja 55 eurot (49/60) ning 132 eurot (119/145),
- Toetuse kogueelarve on 28 253 763

Eesmärk: raskustes oleva sektori osa toetamine, tagades neile piisava sissetuleku ja konkurentsivõime suurenemise piiramata normaalset kasvu ja arengut. Toetuse eesmärk on ka toetuste õiglasema jaotuse tagamine, suunates väiksematele tootjatele enam toetust.

Ute ja kitse kasvatamise seotud toetus

- Toetusõiguslikud on vähemalt 1 aastased uted ja emakitsed
- Sihtgrupp: üle 10 loomaga karjades kuni 450 looma eest (alates esimesest loomast)
- Kavandatud ühikusumma on 28 eurot (25/31)
- Toetuse kogueelarve on 5 489 197

Eesmärk: raskustes oleva sektori osa toetamine, tagades neile piisava sissetuleku ja konkurentsivõime suurenemise piiramata normaalset kasvu ja arengut. Toetuse eesmärk on ka toetuste õiglasema jaotuse tagamine, suunates väiksematele tootjatele enam toetust.

Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus

- Toetust saab taotleja, kes kasutab vähemalt 1 ha põllumajandusmaad ja kasvatab vähemalt 0,3 ha puu- ja köögivilju või marjakultuure
- Toetusõiguslikud kultuurid on kõik, mis kasvavad Eestis kokku vähemalt 3 ha-l
- Kavandatud ühiksumma on 363 eurot (314/384)

Toetuse kogueelarve on 9 685 331 eurot

Eesmärk: raskustes oleva sektori osa toetamine, tagades neile piisava sissetuleku ja konkurentsivõime suurenemise piiramata normaalset kasvu ja arengut. Toetuse eesmärk on ka toetuste õiglasema jaotuse tagamine, suunates väiksematele tootjatele enam toetust.

Tera- ja kaunvilja kasvatamise seotud toetus

- Sihtgrupp: tera- ja kaunviljakultuuride kasvatajad
- Üle 5 ha puhul esimese 100 ha eest (alates esimesest hektarist)
- Kavandatud ühikusumma on 28 eurot (25/31)

Toetuse kogueelarve on 25 852 485 eurot

Eesmärk: raskustes oleva sektori osa toetamine, tagades neile piisava sissetuleku ja konkurentsivõime suurenemise piiramata normaalset kasvu ja arengut. Toetuse eesmärk on ka toetuste õiglasema jaotuse tagamine, suunates väiksematele tootjatele enam toetust.

Seemnekartuli kasvatamise seotud toetus

- Sihtgrupp: sertifitseeritud seemnekartuli kasvatajad
- Üle 5 ha puhul esimese 100 ha eest (alates esimesest hektarist)
- Kavandatud ühiksumma on 349 eurot (314/384)

Toetuse kogueelarve on 9 685 331 eurot

Eesmärk: Toetuse eesmärk on vähenevate mahtudega raskustes oleva sektori toetamine, tagades neile kvaliteetse sisendi seemnekartulina eelkõige toidujulgeoleku eesmärki täites. Toetuse eesmärk on ka toetuste õiglasema jaotuse tagamine, suunates väiksematele tootjatele enam toetust.

Ökokavad

Ökokavad on üheaastased keskkonnatoetused

- Keskkonnasõbralik majandamine
- Mahepõllumajandus
- Ökoalad
- Ökosüsteemiteenus
- Mesilaste korjeala

Keskkonnasõbralik majandamine

- Kõige laiem keskkonnatoetuskeem, millel põhitegevuse nõuete pakett, millele saab lisaks valida lisategevusi
- Üheaastase kohustusega toetus
- Taotleja FIE või juriidiline isik
- Mahepõllumajandustootjad saavad KSM toetust (veidi erinevad nõuded ja seetõttu erinev ühikumäär)

Eesmärk: soodustada keskkonnasõbralike majandamisviiside kasutuselevõttu ja jätkuvat kasutamist põllumajanduses, et kaitsta mulda ja vett ning parandada nende seisundit, samuti suurendada elurikkust ja maastikulist mitmekesisust ning tõsta põllumajandustootjate keskkonnateadlikkust.

Keskkonnasõbralik majandamine

- Toetusõiguslik maa: põllukülvikorras olevad kultuurid, köögivili, ravim- ja maitsetaimed, maasikas, puuvilja- ja marjakultuurid
- Rohumaid (nii lühiajalisi kui püsirohumaid) saab toetusskeemi võtta põllukultuuride, söödi, põldtunnustatud heinaseemnepõldude ja aiakultuuride aluse maa pindalast väiksemas või sellega võrdses osas

Keskkonnasõbralik majandamine - põhitegevuse nõuete pakett

1. Viljavaheldus, sh liblikõieliste kasvatamise nõue
2. Sertifitseeritud teraviljaseemne kasutamine
3. Mullaproovid
4. e-põlluraamat ja lämmastikubilansi koostamine (alates 2024)
5. Glüfosaadipiirang
6. Ühe kalendriaasta jooksul sama taimekaitsevahendi kasutamise piirang ühel ja samal põllul (kuni 2 korda)
7. Kohustuslik koolitus

Aianduses lisaks: aiakultuuri teenindusalade ja reavahede nõuded, feromoonpüünised ja mitmekesisuse elemendid

Tark põllumajandus ja tark põllumees

Tark teadlane vajab
andmeid, et teha targemaid
järeldusi

Targemate teadmiste põhjal teeb
põllumees targemaid
tootmisotsuseid

E-põlluraamat – andmed
toovad kasu kõigile!

Tark riik ja targemad reeglid ning
suunatumad abinõud 😊

Keskkonnasõbralik majandamine - valitavad lisategevused

1. Valitav lisatoetus aiakultuuridele
 - orgaaniline multš ridades või reavahedes
 - haljasväetise kasvatamine
2. Valitav lisatoetus mitmeliigilistele väikestele põldudele
3. Valitav lisatoetus vahekultuuride kasvatamise eest
4. Valitav lisatoetus happeliste muldade lupjamiseks
5. Valitav lisatoetus glüfosaadi mittekasutamiseks

Keskkonnasõbralik majandamine, toetuse ühikumäärad

- Põhitoetuse ühikumäär 40–50 eur/ha/a.

(Mahepõllumajanduse korral ühikumäär 20–26 eur/ha/a)

- Köögivili, maasikas, puuvilja- ja marjakultuurid - ühikumäär 230–254 eur/ha/a.

(Mahepõllumajanduse korral ühikumäär 50–70 eur/ha/a)

- Lisatoetus aiakultuuride kasvatajatele orgaanilise multši eest 150–151 eur/ha/a.
- Lisatoetus köögivilja kasvatajatele haljasväetise kasvatamise eest 110–154 eur/ha/a.
- Lisatoetus mitmeliigilistele väikestele põldudele 340–476 eur/ha/a.
- Lisatoetus vahekultuuride kasvatamise eest 60–84 eur/ha/a.
- Lisatoetus happeliste muldade lupjamiseks 50–70 eur/ha/a.
- Lisatoetus glüfosaadi mittekasutamiseks 15–21 eur/ha/a.

Toetuse kogueelarve on 145 525 200 eurot

Mahepõllumajandus

- Toetuse saaja on FIE või juriidiline isik, kelle ettevõtte on mahepõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud või kes on esitanud ettevõtte tunnustamise taotluse.
- Toetuse saaja täidab mahepõllumajanduslikul maal mahepõllumajandusliku taimekasvatuse nõudeid.
- Toetuse ühikumäär:
 - põllukülvikorras olevad kultuurid 132-182 EUR/ha;
 - köögivilid 800-1120 EUR/ha,
 - rohumaa, mille kohta peetakse vähemalt 0,2 LÜ mahepõllumajanduslikke loomi 25-35 EUR/ha;
 - kartul, ravim- ja maitsetaimed, puuvilja- ja marjakultuurid 300-420 EUR/ha

Toetuse kogueelarve on 93 000 000 eurot.

Ökoalad

Toetuse lävend on 10% ökoalasid

- sööti jäetud maa
- haljaskesa, mis on lubatud ainult haljasväetisena sisse künniks
- 6–12 meetri laiuse rohumaariba
- tingimuslikkuse (HPK 8) säilitatavad maastikuelemendid
- lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualad)

Ökoaladel on tootmispiirangud

Eesmärk: Panustada elurikkuse kadumise peatamisse ja elurikkuse taastamisse, edendada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke

Ökoalad

- Ühikumäär 10-21 €/ha.

Lisamakse:

- ökoalale, mis on rohumaariba, makstakse täiendavat toetust 40-43 €/ha.
- ökoalale, mis on HPK 8 raames säilitatav maastikuelement, makstakse täiendavalt toetust 150-160 €/ha.

Toetuse kogueelarve on 29 245 000 eurot.

Ökosüsteemiteenuste säilitamine põllumaal

- Toetust antakse ökosüsteemiteenusega kaetuse eest.
- Ökosüsteemiteenusega kaetuse arvestamiseks on välja töötatud vastav süsteem, mis võtab arvesse looduslike elementide mõjuala.
- Toetatav põld on kaetud vähemalt 60% või vähemalt 90% ulatuses põllukahjurite looduslike vaenlaste soodustamise ökosüsteemiteenusega.
- Ökosüsteemiteenust pakuvad nt: põllusaared, metsaservad, väikeveekogud, kiviaiad, pärandniidud, lineaarsed maastikuelemendid jne.

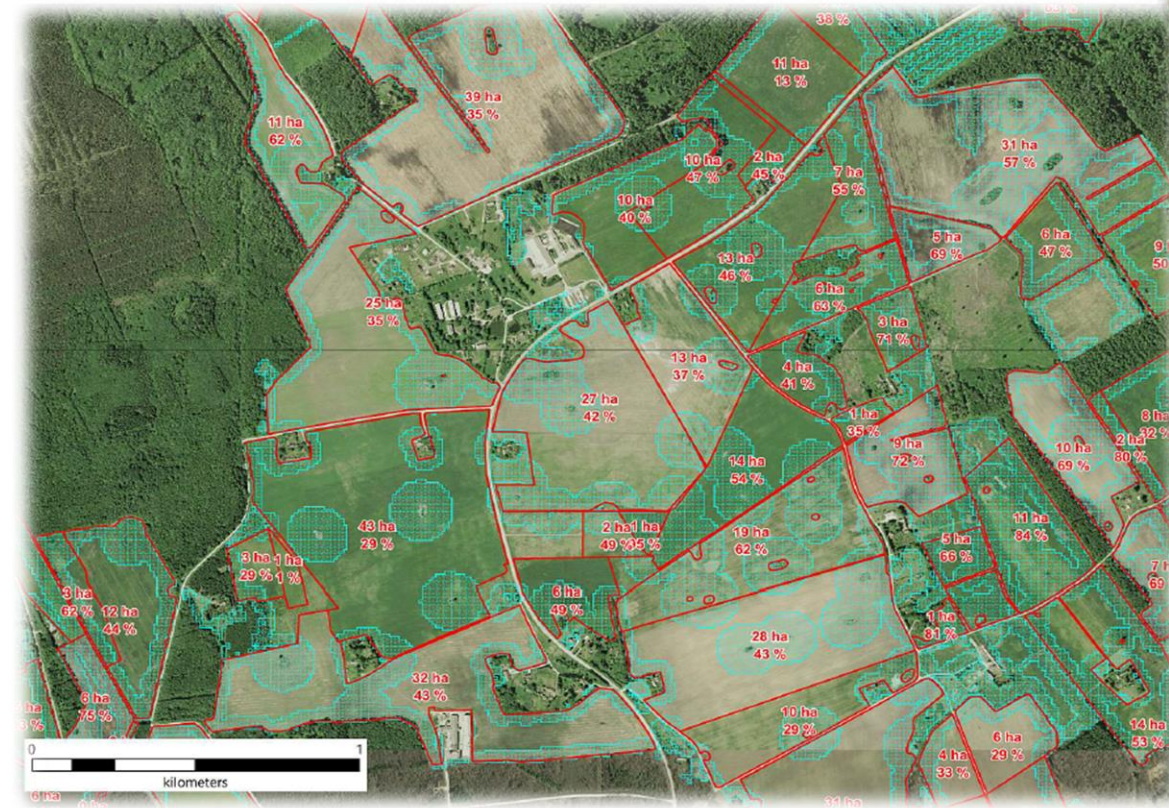
Eesmärk:
Panustada
elurikkuse
kadumise
peatamisse ja
elurikkuse
taastamisse,
edendada
ökosüsteemi
teenuseid ning
säilitada elupaiku
ja maastikke

Maastikuelementide kvaliteet ja sidusus on olulised

- Väga väikeste elementide suutlikus pakkuda tolmeldajatele ja röövtoidulistele lülijalgstele vajalikke ressursse on ebatõenäoline
- Kitsad ja väikesed elemendid on tugevasti mõjutatud maaharimise praktikast – taimekaitsevahendite ja väetiste triivist
- Põllusera laius võiks olla u 6m, siis on ta püsivam ja toetab erinevaid organisme

Ökosüsteemiteenus

60 või 90% alast teenusega kaetud

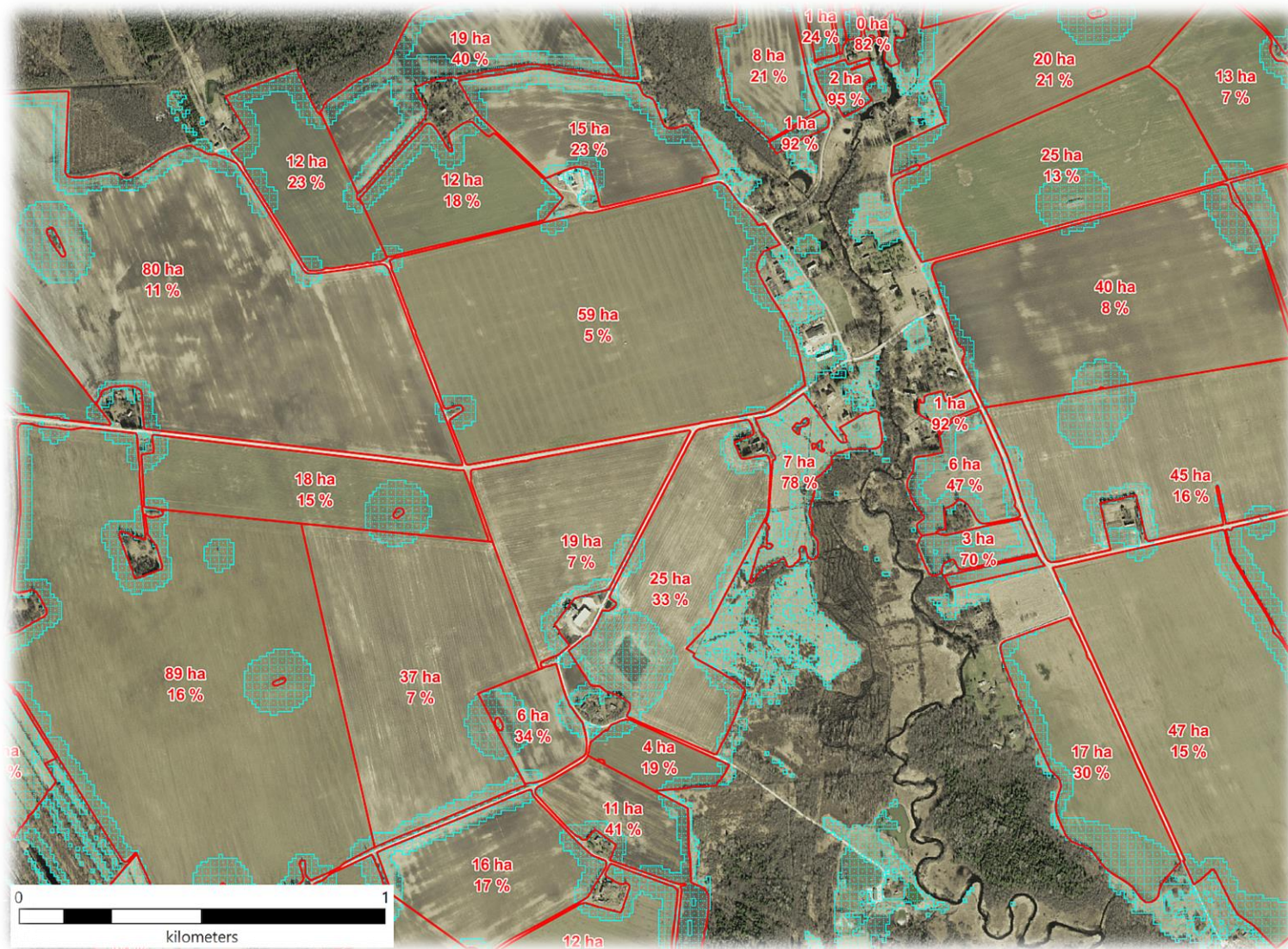
Maastikuelementide mõjualade katvuste näide

Kaartide ja pindalade
andmed: Tambet Kikas

Slaid: Eve Veromann, Riina
Kaasik, EMÜ PKI

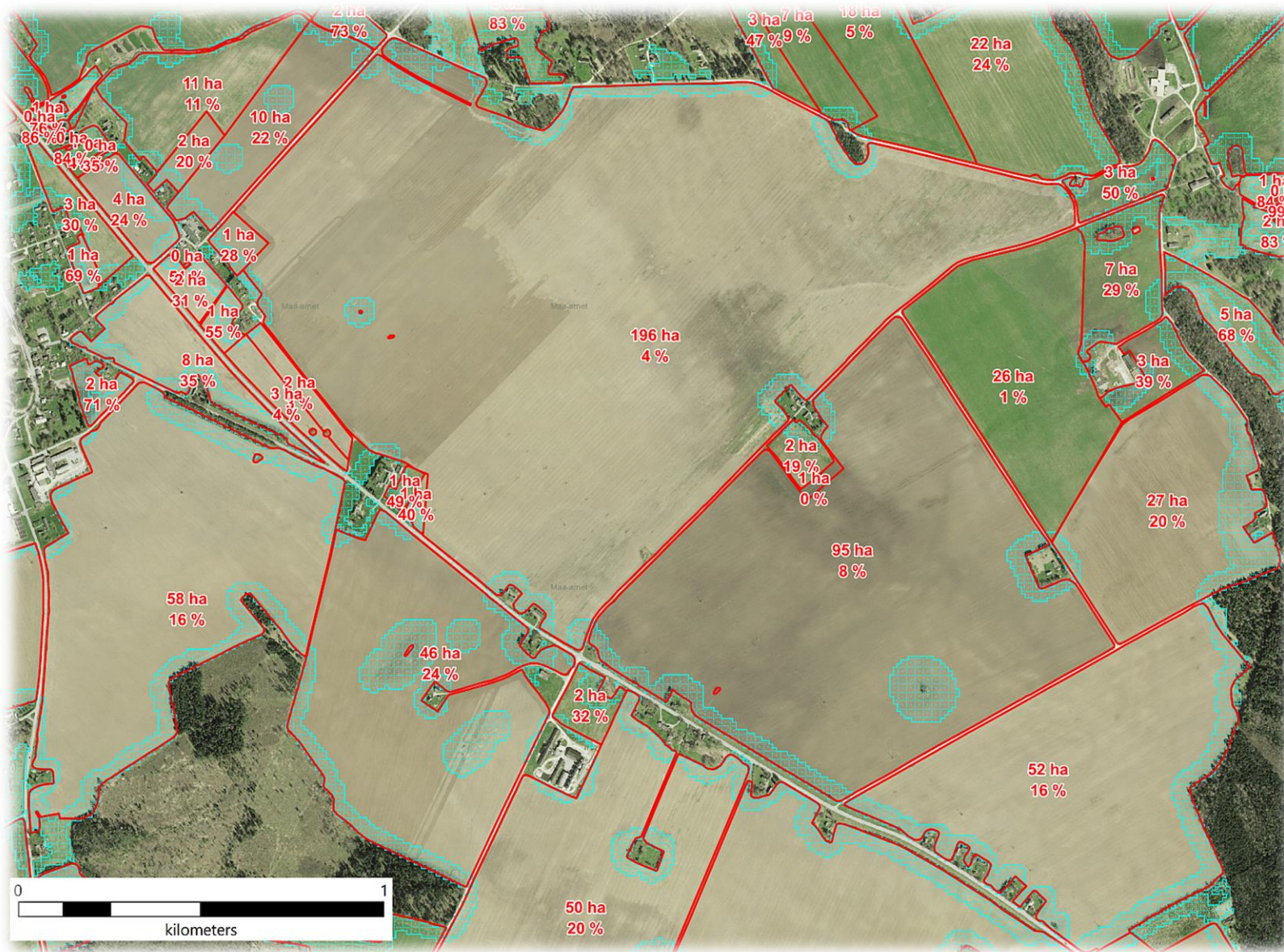
Maastikuelementide mõjualade katvuste näide

Kaartide ja pindalade
andmed: Tambet Kikas

Slaid: Eve Veromann, Riina
Kaasik, EMÜ PKI

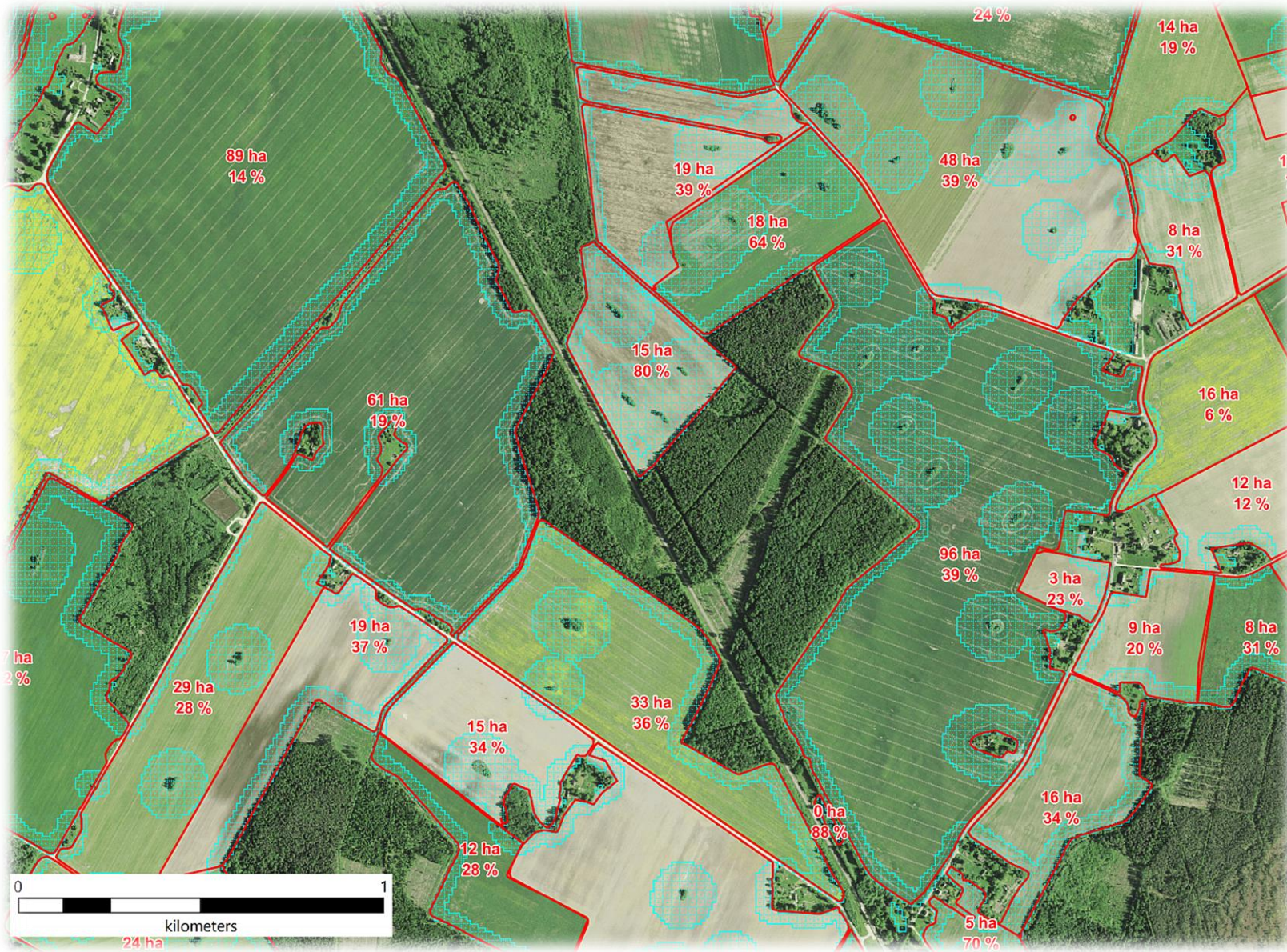
Maastikuelementide mõjualade katvuste näide

Kaartide ja pindalade
andmed: Tambet Kikas

Slaid: Eve Veromann, Riina
Kaasik, EMÜ PKI

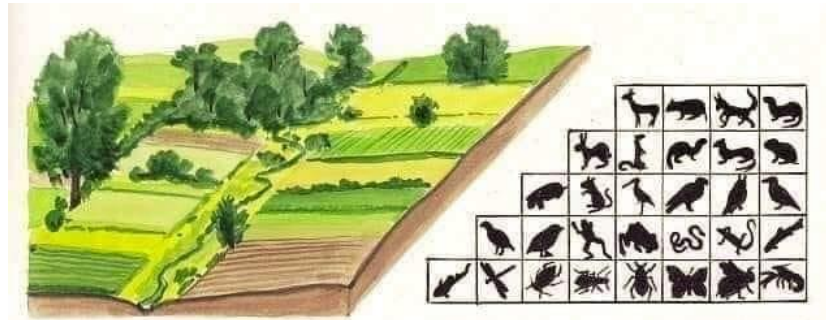
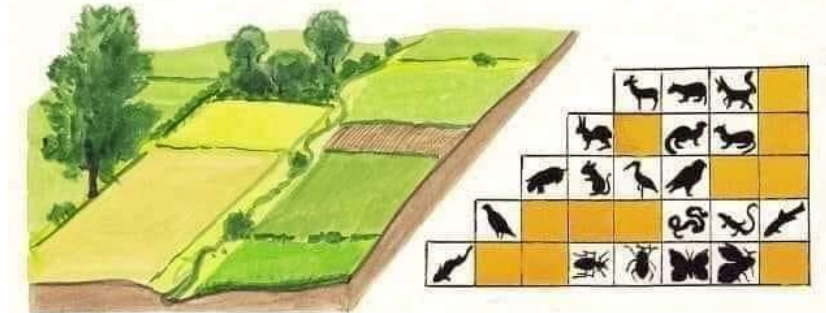
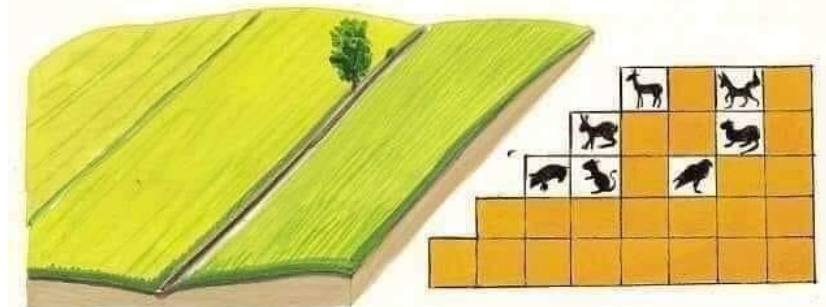
Maastikuelementide mõjualade katvuste näide

Kaartide ja pindalade
andmed: Tambet Kikas

Slaid: Eve Veromann, Riina
Kaasik, EMÜ PKI

Miks see tootjale kasulik on?

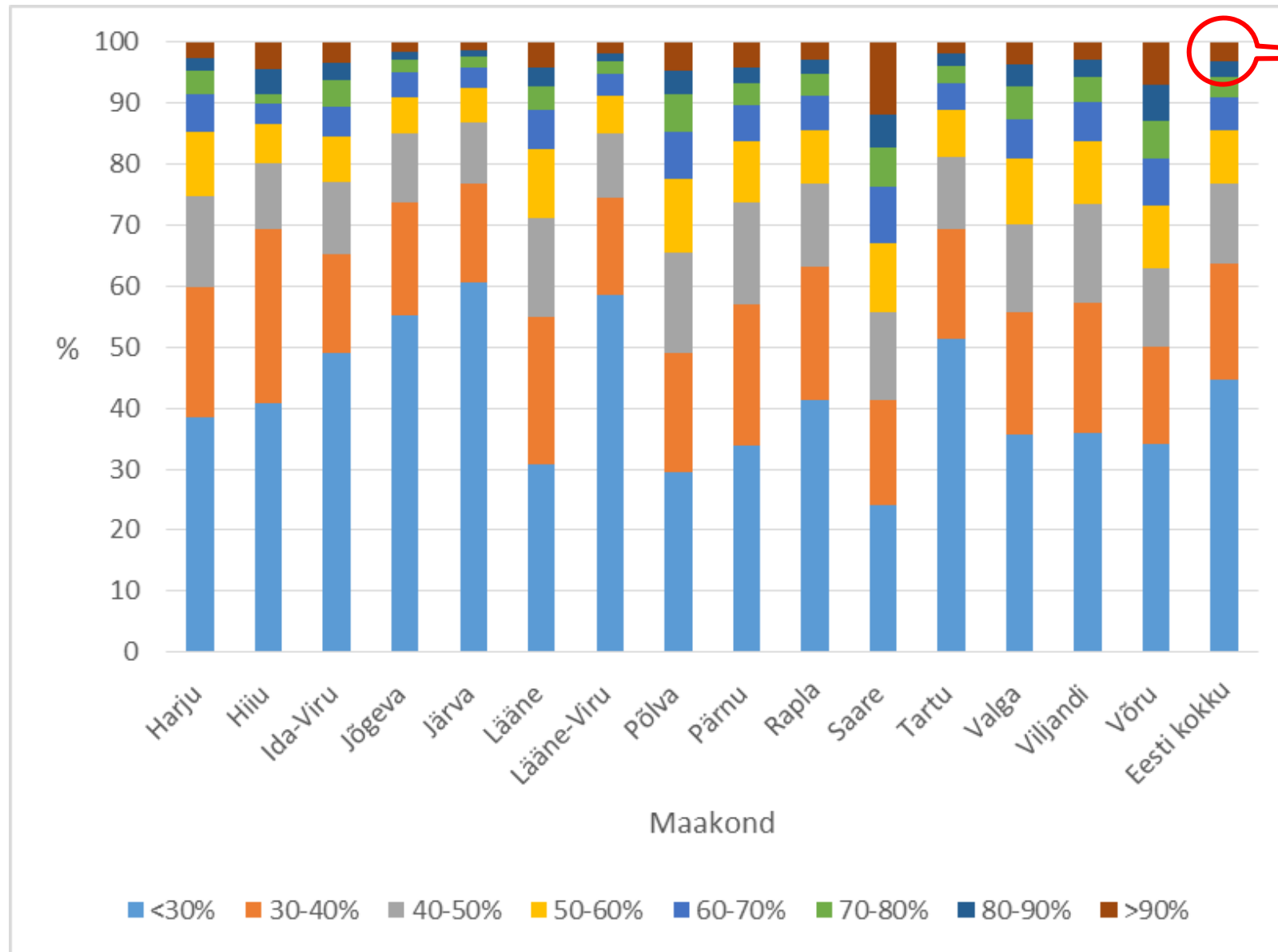

Mida mitmekesisem on maastik, seda rohkematele liikidele ta pakub elupaiku
Mida elurikkam on kooslus, seda kiiremini toimub häiringutest taastumine ning seda paindlikum ja tugevam on ökosüsteem.

Kaartide ja pindalade andmed: Tambet Kikas

Slaid: Eve Veromann, Riina Kaasik, EMÜ PKI

Ökosüsteemide hetkeseis külvikorras olevatel põldudel

Vaid 3% külvikorras olevatest põldudest on kaetud 90% ulatuses maastiku-elementide mõju-aladega.

Ökosüsteemiteenuste säilitamine põllumaal

- Toetatav põld on kaetud vähemalt 60% ulatuses põllukahjurite looduslike vaenlaste soodustamise ökosüsteemiteenusega – ühikumäär 20-21 EUR/ha
- Toetatav põld on kaetud vähemalt 90% ulatuses põllukahjurite looduslike vaenlaste soodustamise ökosüsteemiteenusega ühikumäär 30-31 EUR/ha
- Toetuse kogueelarve on 9 720 000 eurot

Mesilaste korjeala toetus

Eesmärk:
pakkuda
tolmeldajatele
põllumajandus
maastikus
toiduressurssi.

Mesilaste korjealal kasvatatakse vähemalt kolme (erandina kahte) korjetaime liiki puhaskultuurina või korjetaimede seguna.

Toetusõiguslikul maal ei ole lubatud kasutada keemilisi taimekaitsevahendeid ja korjetaimi kasvukohal vähemalt 10. augustini.

Taotlejal on vähemalt kümme mesilasperet või on taotlejal kokkulepe mesinikuga, kellel on vähemalt kümme mesilasperet.

Toetuse ühikumäär on 250-350 eurot hektari kohta.

Toetuse kogueelarve on 1 875 000 eurot

Maaelu toetused

Kõrgemad majandamisnõuded -
põllumajanduskeskkonna
toetused

Põllumajanduskeskkonna toetused – viieaastase kohustusega keskkonnatoetused

- Mulla- ja veekaitsetoetus
- Väärtusliku püsirohumaa säilitamise toetus
- Pärandniidu hooldamise toetus
- Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus
- Ohustatud tõugu looma pidamise toetus

Mulla- ja veekaitsetoetus

Toetuse saajal on keskkonnasõbraliku majandamise kohustus või rohumaa hektari kohta peetakse vähemalt 0,2 LÜ loomi.

- Turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetus
- Põhjaveekaitse toetus
- Pinnaveekaitse toetus

Eesmärk: süsiniku emissiooni vähendamine ning muldade orgaanilise süsiniku varu ja turvasmuldade kaitsmine. Samuti põllumajandusmaal toitainete leostumise ohu vähendamine.

Mullakaitsetoetus, põhjavee kaitse toetus

- Maa hoitakse rohukamaras ja seda ei harita (väikesed erandid).
- Rohumaa ülekarjatamine on keelatud.
- Üldhävitava süsteemse toimega herbitsiidi ei tohi kasutada.
- Mullaproovid
- Kohustuslik koolitus

Pinnavee kaitse toetus

- Veekaitsevööndi laiend (kokku 50 m, st kas 30 või 40 m lisaks) hoitakse rohukamaras ja seda ei harita.
- Rohumaa ülekarjatamine on keelatud.
- Väetise ja reoveesette kasutamine, sõnnikuhoidla ja -auna ning punktkoormusobjekti (loomade söötmis- ja jootmiskoht) paigaldamine on veekaitsevööndi laiendis keelatud.
- Keemilise taimekaitsevahendi kasutamine on keelatud.
- Kohustuslik koolitus

Mulla- ja veekaitse toetuse ühikumäärad

- Turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetuse puhul 70 eurot
- Põhjaveekaitse toetuse puhul:
 - kui rohumaa moodustab kohustuseaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast kuni 20%, 180 eurot
 - kui rohumaa moodustab kohustuseaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast üle 20%, 85 eurot
- Pinnaveekaitse toetuse puhul:
 - kui rohumaa moodustab kohustuseaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast kuni 20%, 220 eurot
 - kui rohumaa moodustab kohustuseaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast üle 20%, 100 eurot

Toetuse kogueelarve on 23 205 399 eurot.

Väärtusliku püsirohumaa säilitamine (rakendub 2024)

- Toetusõiguslik on ekspertide poolt inventeeritud väljaspool kaitstavaid alasid asuv pärandniit või väärtuslik püsirohumaa.
- Maa hoitakse rohukamaras ja seda ei harita, rohumaad ei uuendata
- Väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine on keelatud.
- Rohukamara kahjustamine ülekarjatamisega on keelatud.
- Hekseldamisele ajaline piirang.
- Ühikumäär:
 - Pärandniit väljaspool kaitstavaid alasid 80 eurot hektari kohta aastas.
 - Väärtuslik püsirohumaa 50 eurot hektari kohta aastas.

Toetuse kogueelarve on 8 112 300 eurot.

Eesmärk:
säilitada kõrge
bioloogilise
väärtusega
püsirohumaid,
kus on kujunenud
või säilinud
looduslik
taimestik ja
seeläbi tagatud
tingimused
liigirikkuseks.

Pärandniidu hooldamise toetus

- Toetusõiguslik on kaitstaval loodusobjektidel või Rebala muinsuskaitsealal asuvad pärandniidid
- Põhitegevus ja valitavad üheaastaseid lisanõuded

Eesmärk: säilitada pärandniite ja seeläbi liigirikkust kogu põllumajandusmaal.

Pärandniidu hooldamise toetus

Põhitegevuse nõuded

- Niidu hooldus kooslusele kohaselt (niitmine või karjatamine) koos puhkeaastaga (kui ala on heas seisus)
- Üle 30 ha ala niita keskelt-lahku või servast-serva. Tööde alustamisest tuleb teavitada Keskkonnaametit (KeA).
Nõue ei kehti puisniitudel.
- KeA võib vastavalt oma pädevusele määrata sekkumislehes toodust erinevaid hooldamisnõudeid.

Pärändniidu hooldamise toetus

Põhitegevuse nõuded niidule

- Kui KeA ei määra niitmise algusaega, võib niita endale sobival ajal. Hekseldamine on keelatud ja väga erandlikel juhtudel lubatud.
- Kaitsealuse maas pesitseva linnuliigi elupaigas on lubatud niita alates 15. juulist.
- 5–30% alast tuleb jätta niitmata, kui ala seisund on hea.
- Niidetud ja niide on kokku kogutud 1. septembriks.
- Niide ära viidud 1. aprilliks.

Pärandniidu hooldamise toetus

Põhitegevuse nõuded karjamaale

- Rannaaladel alustatakse karjatamisega hiljemalt 31. mail.
- Kogu taotletaval alal on visuaalselt tuvastatav, et loomad on alal toitunud selliselt, et rohustu on vähemalt 50 protsendi ulatuses madalaks söödud ning ülejäänud alal on rohustu valdavalt söödud.
- Karjatamise tulemus peab olema saavutatud 1. oktoobriks
- Loomade lisa söötmine pärandniidul on keelatud.
- Kui alal niidetakse enne karjatamist, kehtivad lisaks karjatamise nõuetele ka niitmise nõuded. Üleniitmisel on samuti reeglid.

Pärandniidu hooldamise toetus

Tulemuspõhine viieaastane piloottegevus

- Koostöös teadlastega katsetatakse uusi lahendusi luhaniitude ja rannaalade pilootaladel umbes 500-l hektaril.
- Toetuse saamise tingimusi ja hindamise metoodikat pilooditakse projekti LIFE-IP ForEst&FarmLand/Loodusrikas Eesti raames - life.envir.ee/life-ip-forestfarmland

Pärändniidu hooldamise toetus

- Muu niidu niitmine: ühikumäär on 100 eurot
- Muu niidu niitmine alates 15. juulist: ühikumäär on 150 eurot
- Puisniidu niitmine: ühikumäär on 600 eurot
- Puisniidu taastamisjärgne hooldamine: ühikumäär on 300 eurot
- Karjatamine: ühikumäär on 185 eurot

Pärändniidu hooldamise toetus

Lisategevuse eelduseks on samal maal põhitegevuse toetus.

- Lisategevus liigikaitseliselt olulistel rannaaladel: ühikumäär on 80 eurot
- Lisategevus käsitsi või hobuniidukiga niitmisel: ühikumäär on 200 eurot
- Lisategevus laiule või väikesaarele: ühikumäär on 10 eurot
- Lisategevus koosluse või liigi seisundi parendamiseks: ühikumäär on 100 eurot
- Lisategevus väärtuste hindamise eest tulemuspõhisetoetuse taotlemisel: ühikumäär on 10 eurot
- Tulemuspõhine viieaastane piloottegevus: ühikumäär on 15 eurot

Toetuse kogueelarve on 42 095 975

Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus (rakendub 2024*)

Sortide kohta on erinevad minimaalsed lävendid (nt Sangaste rukis – 5ha, kartul 0,3 ha või söödapeet 0,1 ha), kasutada tuleb sertifitseeritud seemet.

Puuviljakultuurid - vähemalt 20 viljapuud vähemalt viiest erinevast puuviljakultuuri kohalikust sordist.

Marjakultuurid - vähemalt 20 marjapõõsast vähemalt kolmest erinevast marjakultuuri kohalikust sordist.

Eesmärk: säilitada kohalike tingimustega kohastunud ja geneetilisest erosioonist ohustatud taimede geneetilist ressursi, edendada kultuuripärandi ja geneetilise mitmekesisuse seisukohast oluliste kohalike taimesortide kasvatamist ning soodustada kohalike puuvilja- ja marjasortidega uute istandike rajamist.

* 2023. aastal saab taotleda MAK 2013-2020 kohalikku sorti taimede kasvatamise toetust

Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus

Toetuse ühikumäär:

- Talirukis 'Sangaste' – 20 eurot
- Kaunviljad (va. põlduba 'Helbi') – 50 eurot
- Valge ristik 'Jõgeva 4' – 50 eurot
- Sertifitseeritud heintaimede seemned – 120 eurot
- Kartul – 70 eurot
- Kaalikas ja söödapeet, põlduba 'Helbi' – 500 eurot
- Valge peakapsas 'Jõgeva' – 1500 eurot
- Harilik sibul 'Jõgeva 3' – 1200 eurot
- Viljapuud – 12 eurot taime kohta
- Marjapõõsad – 5 eurot taime kohta

Toetuse kogueelarve on 588 432 eurot.

Ohustatud tõugu looma pidamise toetus

- Toetust antakse, kui peetakse eesti maatõugu veist, eesti vutte, kihnu maalammast, eesti hobust, eesti raskeveohobust, tori hobuse universaalsuuna hobuste alampopulatsiooni hobust või tori hobuse vana-tori suuna hobuste alampopulatsiooni hobust.
- Iga tõu kohta võetakse eraldi kohustus

Toetuse kogueelarve on 9 536 167 eurot.

Eesmärk: tagada kultuuripärandi ja geneetilise mitmekesisuse seisukohast oluliste ja ohustatuks loetud kohalike tõugude säilitamine.

Ohustatud tõugu looma pidamise toetus

- eesti maatõugu veis – 250 eurot
- eesti hobune – 250 eurot
- eesti raskeveohobune – 250 eurot
- tori hobuse universaalsuuna hobuste alampopulatsiooni hobune – 250 eurot
- tori hobuse vana-tori suuna hobuste alampopulatsiooni hobune - 250 eurot
- kihnu maalammas – 35 eurot
- eesti vutt – 6 eurot linnu kohta

Ohustatud tõugu looma pidamise toetus

Lisatoetuse ühikumäär looma kohta aastas:

- puhtatõulise järglase andnud eesti maatõugu veis – 100 eurot
- eesti maatõugu pull – 200 eurot
- maatõugu lehmullikas – 34 eurot
- jõudluskontrollis olev eesti maatõugu lehm – 250 eurot
- järglase andnud ohustatud tõugu mära – 100 eurot
- järglase andnud ja jõudluskontrollis ohustatud tõugu täkk – 100 eurot
- ohustatud tõugu noortäkk – 100 eurot
- kihnu maalamba jäär – 35 eurot
- jõudluskontrollis olev kihnu maalammas – 35 eurot

Kõrgemad majandamisnõuded - loomatoetused

Kõrgemad majandamisnõuded - loomatoetused

- Loomade heaolu toetus
- Mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetus
- Loomade tervist edendavate kõrgemate majandamisnõuete toetus (karjaterwise toetus)

Koostöö

- Loomataudide kontrolliprogrammide alase koostöö toetus

Loomade heaolu toetus

- **Piimaveiste heaolu**
- Piimaveiseid karjatatakse karjatamisperioodil (vähemalt mai algusest augusti lõpuni) rohumaal.
- Rohumaade ülekarjatamine on keelatud, karjamaa aiaga piiratud, loomadel varjumise võimalus.
- Heaolu hindamise protokoll

Eesmärk:

üldeesmärgiks on tõsta loomakasvatajate teadlikkust loomade heaolust ja toetada põllumajandus-tootjaid, kes täidavad loomade heaolu kõrgemaid nõudeid ning parandavad sellega loomade heaolu ja tervist.

Loomade heaolu toetus

- **Hobuste heaolu toetus**
- Hobuseid karjatatakse karjatamisperioodil (vähemalt mai algusest augusti lõpuni) rohumaal. Täkkudele tagatakse karjatamisperioodil pääs karjamaale või väliaedikusse.
- Rohumaade ülekarjatamine on keelatud, karjamaa aiaga piiratud, juurdepääs joogiveele, varjumisvõimalus.

Loomade heaolu toetus

Sigade heaolu toetus

Emised ja põrsad

- Valutu kastreerimine
- Sigade söötmisplaan, heakskiidetud veterinaararsti poolt. Sigade sööt sisaldab toksiinisidujaid ja/või hapestajaid.

Valitav lisanõue:

- Emise kohta on rühmasulgudes tagatud 15% suurem pidamispind võrreldes baasnõudega.

Loomade heaolu toetus

Sigade heaolu toetus

Võõrdepõrsad, kesikud, nuumsead, nooremised

- Sea kohta on rühmasulgudes tagatud 15% suurem pidamispind võrreldes baasnõudega.
- Taotlejal on olemas sigade söötmisplaan, heakskiidetud veterinaararsti poolt. Sigade sööt sisaldab toksiinisidujaid ja/või hapestajaid.

Loomade heaolu toetus

Munakanade heaolu toetus

- Munakanade paiknemistihedus alternatiivmeetodil pidamisel on kuni kaheksa munakana 1 m² kasutatava pinna kohta.

Vuttide heaolu toetus

- Vuti kohta on vähemalt 200 cm² puuripinda.

Loomade heaolu toetus

- Piimalehm ja muu vähemalt 2-aasta vanune piimaveis – 150 eurot
- Mullikas – 50 eurot, vasikas – 25 eurot
- Hobune – 50 eurot
- Emis – 40 eurot, emis (lisatoetus) – 40 eurot
- Võõrdepõrsas, kesik, nuumsiga või nooremis – 30 eurot
- Munakana – 1,60 eurot
- Vutt – 2,30 eurot

Mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetus

Toetus ühe hektari maa kohta arvutatakse taotleja loomade, kodulindude või mesilasperede keskmise arvu alusel arvutatud ühiku korrutamisel 85 euroga ning saadud summa jagamisel taotleja maa hektarite arvuga, mille kohta ta taotleb mahepõllumajanduse ökokava toetust.

Toetuse kogueelarve on 27 000 000 eurot.

Loomade tervist edendavate kõrgemate majandamisnõuete toetus

- Toetust makstakse esmajärjekorras piimakarjadele.
- Toetust võib taotleda füüsilisest isikust ettevõtja või juriidiline isik
- Peab aasta keskmisena vähemalt 101 piimalehma
- On sõlmitud kahepoolne leping karjaterwise programme nõustava veterinaararstiga e-PRIA keskkonnas

Eesmärk:
üldeesmärgiks on
tõsta
loomakasvatajate
teadlikkust
karjaterwise
olulisusest
vastamaks ühiskonna
ootustele
loomakasvatuse
toidutootmises.

Loomade tervist edendavate kõrgemate majandamisnõuete toetus

- Karja regulaarne jälgimine ja loomade erinevate tervisenäitajate üle arvestuse pidamine
- Andmete kogumine karjatervise protokoll
- Karjatervise andmete edastamine elektrooniliselt e-PRIA keskkonda
- Karjatervist nõustava veterinaararsti visiidid
- Andmete analüüs koos karjatervist nõustava veterinaararstiga

Toetuse suurus on 45 eurot peetava lehma kohta

Toetuse kogueelarve on 9 990 000 eurot

Loomataudide kontrolliprogrammide alase koostöö toetus

- Sihtgrupp on põllumajandustootjaid ühendavad koostöövormid, kes koostavad majandusliku mõjuga loomataudide IBR ja BVD kontrolli- ja/või likvideerimisprogrammi ning sellega liitunud programme rakendavad põllumajandusettevõtjad
- Toetatakse loomakasvatusega tegelevate põllumajanduslike ettevõtjate koostöövormide algatatud kontrolli- ja/või likvideerimisprogrammide välja töötamist ja rakendamist loomakasvatusettevõtetes.

Eesmärk: Sekkumise eesmärk on motiveerida koostööd põllumajandusettevõtjate ja neid ühendavate koostöövormide vahel eesmärgiga töötada välja majandusliku mõjuga loomataudide nagu infektsioosne rinotrahheiit (IRT) ja veiste viirusdiarröa (BVD) kontrolli- ja/või likvideerimisprogrammid.

Loomataudide kontrolliprogrammide alase koostöö toetus

- Ettevõttepõhise programmi väljatöötamisega seotud kulud: tasud projekti meeskonnale, kaasatud veterinaararstile või eksperdile, kohtumiste korraldamine ning muud koostööaspektidega seotud kulud.
- Programmi rakendamisega seotud kulud: rakendamisega seotud tööjõukulud (nõustamine, proovide võtmine, vaktsineerimine), laboratorsete uuringute kulud ja taudi likvideerimisega seotud kulud (vaktsiini kasutamise või teiste tõrjeskeemide rakendamise kulu)

Metsandustoetused

Metsanduse sekkumised

- Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades
- Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks

Lisaks:

- Investeeringud põllumajandusega seotud taristu (kuivendus- ja veerežiimi kahepoolised reguleerimissüsteemid) kaasajastamisse erasektori poolt
- Investeeringud põllumajandusega seotud taristu (erateed) kaasajastamisse
- Maaparanduslikud keskkonnakaitserajatised

Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades

Toetuse tingimused: täita kaitsekorras kehtestatud looduskaitseseadusest tulenevaid nõudeid.

Eelarve ja ühikumäärad: 31 000 000 eurot

134 eurot - sihtkaitsevööndis, loodusdirektiivi metsaelupaikades ja sihtkaitsevööndi projekteeritavatel aladel. Sihtkaitsevööndiga on sekkumises võrdsustatud Natura 2000 alal metsaelupaigad, mida on 12 700 ha

60 eurot - piiranguvööndis, hoiualadel ja projekteeritavatel piiranguvööndi aladel

Eesmärk: toetada

erametsaomanikke, kes täidavad looduskaitseseadusest tulenevaid kohustusi ja piiranguid loodusliku linnustiku kaitseks, looduslike elupaikade, loomastiku ja taimestiku kaitseks

Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks - tootlikud investeeringud

Toetatakse:

- Hooldusraie kuni 30-aastases puistus
 - Toetus kuni 75%
- Taimlamajanduse arendamine.
 - Toetus kuni 65%

Eelistatakse: Taotluste hindamisel eelistatakse hooldusraiete puhul esmalt valgustusraieid, seejärel kuni 20-aastase puistu harvendusraieid

Eelarve: 7 000 000 eurot

Eesmärk: kujundada puistu liigilist koosseisu kliimamuutustele vastupidavamaks

Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks – mittetootlikud investeeringud

Toetatakse:

Metsakahjurite, patogeenide ning ulukite kahjustuse ennetamiseks vajalike tõrjevahendite soetamist ja meetmete kasutamist. Toetus kuni 90%

Loodusõnnetusest või tulekahjust kahjustatud metsa kahjustuste kõrvaldamine (toetusmäär kuni 30%) ja uue metsa tekkeks võimaluse loomine.

Toetus kuni 90%

Eelarve: 1 000 000 eurot

Eesmärk: muuta puistu kliimamuutustele vastupidavamaks läbi kahjustatud metsas puistu kiiremaks kasvuks võimaluste loomise ja metsakahjustuste ennetamise

Maaparandustoetused

ÜPP strateegiakava 2023-2027 maaparanduse sekkumised

TAGADA ÕIGLANE
SISSETULEK

SUURENDADA
KONKURENTSIVÕIMET

TASAKAALUSTADA
SUUTLIKKUS
TOIDUAINETE
TARNEAHELAS

Tõhustada arukat, vastupidavat ja
mitmekesist põllumajandus-
sektorit, mis tagab toiduga
kindlustatuse

KLIIMAMUUTUSTE
VASTASED
MEETMED

KESKKONNAKAITSE

SÄILITADA
MAASTIKUD JA
BIOLOOGILINE
MITMEKESISUS

Edendada keskkonnahoidu ja
kliimameetmeid ning panustada
liidu keskkonna- ja
kliimaeesmärkidesse

**Põllumajandustaristu investeeringute
eelarve 28 500 000 eurot**

**Keskkonnakaitserajatiste
eelarve 812 000 eurot**

MILLELE?

- Kuivendussüsteemide ajakohastamine sh veerežiimi kahepoolsed tegevused
- Fookuses eesvoolude seisukord ja keskkonnakaitserajatised
- Kuivendatud turvasmuldadel veetaseme tõstmine, lisatingimus kasutada neid rohumaana

KELLELE?

- Põllumajandustootjad, maaparandusühistud
- Eesvoolude puhul ka füüsilised isikud, PTA, riigiasutused, KOV-d.
- Metsateede puhul metsaühistud ja erametsaomanikust ettevõtjad, teede mittetulundusühingud.

KUIDAS?

- Ühikumäärade rakendamine
- Toetusmäär 65-100%.
- Kõrgemad toetusmäärad mittetootlikele tegevustele
- Kaheastmeline toetuse taotlemise süsteem: kõigepealt saab toetust taotleda eesvoolude korrashoiuks koos keskkonnakaitserajatistega, siis teistele kuivendustegevusele.

Maaparanduse sekkumised

- Investeeringud põllumajandusega seotud taristu kaasajastamisse erasektori poolt – eelarve 16 126 053 eurot
- Investeeringud põllumajandusega seotud taristu kaasajastamisse avaliku sektori poolt – eelarve 11 476 747 eurot
- Investeeringud põllumajandusega seotud taristu (erateed) kaasajastamisse – eelarve 897 200 eurot

Eesmärk: aitab tagada
kuivendatud
põllumajandus-maal
põllumajandus-
tootmise
kliimamuutustega
kohanemisel.

Erasektori investeeringud põllumajandusega seotud taristu kaasajastamisse toimuvad kahes etapis

- Esimeses etapis tegevused on suunatud eesvoolude toimimise tagamisele ehk ühishuvide realiseerumisele.
- Teises etapis toodud tegevused on suunatud põllumajanduse ettevõtluskeskkonna, sh tootmistingimuste parandamisele.

Erasektori investeeringud põllumajandusega seotud taristu kaasajastamisse

Taotleja:

- Põllumajandustootjad, nende ühendused
- Maaparandusühistud ja mittetulundusühingud

Eesvoolude uuendamiseks (I etapi tegevusteks) saavad toetust taotleda ka:

- Füüsilised isikud

Taotlemise tingimused I etapis

- Eesvoolu uuendamiseks saab toetust taotleda, kui sellel on voolutakistused või kui eesvool muul põhjusel ei toimi nõuetekohaselt.

Kui eesvoolul on maaparandussüsteemi keskkonnakaitserajatis, siis see tuleb uuendada koos eesvooluga.

- Eelistatakse maaparandusühistuid.
- Eesvoolu uuendamiseks makstakse toetust ühikuhinna alusel.

Taotlemise tingimused II etapis

- Maaparandussüsteemi rajatise investeeringuobjekti rajamiseks, rekonstrueerimiseks ja uuendamiseks saab toetust taotleda, kui selle eesvool toimib nõuetekohaselt.
 - Uue kuivendussüsteemi ja üksnes metsakuivendussüsteemi toimimiseks toetust taotleda ei saa.
 - Niisutussüsteemi rajamiseks toetust taotleda ei saa.
- Turvasmullas võib reguleerivat võrgu investeeringuid teha üksnes veetaseme tõstmise eesmärgil, samuti tuleb need maad hoida rohumaana. Kuivendussüsteemi reguleeriva võrgu rajatist võib turvasmullas korrastada üksnes , kui see on vajalik mineraalmullas paikneva reguleeriva võrgu osa toimimiseks ja muudmoodi korrastamine oleks ebaostarbekas ning sellega ei kaasne kasvuhoonegaaside heidete kasv.

Toetuse andmisel eelistatakse:

- keskkonnakaitserajatise ja leevendusmeetmete rakendamist.

Toetuse ühikumäärad ja toetussummad

- Esimeses etapis tehtavatel tegevustel ja veerežiimi kahepoolset reguleerimise tegevuste puhul kuni 100% abikõlblikest kuludest.
- Teises etapis olemasoleva maaparandussüsteemi rekonstrueerimise ja uuendamise puhul kuni 75% abikõlblikest kuludest ja maksimaalselt 520 000 eurot.

Avaliku sektori taristu investeeringud

- Toetuskõlblik on riigieesvoolu ja eesvoolu korrastamine sh vajaliku seiretehnika soetamine.
- Taotlejaks on valitsusasutused ja nende hallatavad riigiasutused ja kohaliku omavalitsuse asutused, kelle valduses on eesvool.
- Uuendusprojekti on koostanud pädev isik, kes on läbinud täienduskoolituse keskkonnasäästliku maaparandussüsteemi projekteerimise alal.
- Toetust antakse ühikuhindade alusel.
- Toetuse andmisel eelistatakse riigieesvoolu, mille korrastusvajadus tuleneb maaparandushoiukavast või veemajanduskava meetmeprogrammist.

Eratee investeeringud

Taotlejad: põllumajandustootjad ja nende ühendused, maaparandusühistud ja teede hoiuga seotud mittetulundusühingud. Metsaühistud, erametsaomanikust ettevõtjad saavad toetust taotleda üksnes juurdepääsutee tegevusteks erametsamaale.

Toetatavad erateede investeeringud ja nõuded:

- juurdepääsuks põllumajandusmaale, põllumajandustootmishoonetele ja erametsamaale.
- toetust saab taotleda erateeks, mille kandevõime on 60 -70 Mpa (III ja IV järgu tee)

Eelistakse: paljude erinevate maaomanike omandis olevaid teid (ühistegevus)

Toetusmäär ja toetussumma: kuni 65% ja ühistegevuse puhul 75%. Erametsamaa juurdepääsuteede toetusmäär on 65% ja 100%, kui tee on mõeldud avalikuks tasuta kasutamiseks ja täidab mitmekülgset eesmärki. Maksimaalne toetussumma on kogu programmiperioodil 60 000 eurot.

Keskkonnakaitseks maaparandusrajatised

Eesmärk:

- Leevendada maatulundusmaalt tuleneva hajukoormuse mõju veekogudele.
- Parandada või hoida eesvoolude tehnilist või ökoloogilist seisundit või ökoloogilist potentsiaali.

Taotlejad

- Põllumajanduse ja erametsandusega tegelevad ettevõtjad, nende tulundusühistud;
- Maaparandusühistud, mittetulundusühingud;
- Põllumajandustootjast avaliku sektori asutused ning Maaeluministeeriumi valitsusasutused ja tema hallatavad riigiasutused;
- Füüsilised isikud;
- Kohaliku omavalitsuse üksused.

Toetatavad tegevused ja rajatised

Toetatakse maaparandussüsteemi keskkonnakaitserajatiste rajamist, rekonstrueerimist ja uuendamist ning leevendusveekogude rajamist:

- settebasseinid, veekaitsevööndi laiendid ja puhastuslodud;
- eesvoolude põhjapaisud, -nõlvadele kivipuisted;
- eesvoolude nõlvade kujundamine lammialaks ja leevendusveekogud (süvendid kraavides jms);
- eesvoolude soodi avamiskraavid, -koelmupadjandid, vähkide tehiselupaigad;
- tuletõrjetiigid.

Toetuse saamise tingimused

- Keskkonnakaitserajatise ja leevendusrajatise rajamiseks ja rekonstrueerimiseks (v.a. uuendamine) saab toetust taotleda, kui seda teenindav eesvool töötab takistuseta.
- Keskkonnakaitserajatise uuendamiseks saab toetust taotleda, kui seda uuendatakse koos eesvooluga sekkumise.
- Maaparandusliku keskkonnakaitserajatise projekti ja uuendusprojekti koostamine on abikõlblik, kui selle on koostanud pädev isik ja kes on läbinud täienduskoolituse keskkonnasäästliku maaparandussüsteemi projekteerimise teemal.
- Maaparandussüsteemi keskkonnakaitserajatise ja leevendusrajatise toetusmäär on kuni 100% abikõlblikest kuludest.

MAAELUMINISTEERIUM

Aitäh!

Täpseid nõudeid ja tingimusi vaata palun ettekande asemel siit:
<https://www.agri.ee/upp-2023-2027>
ja enne taotlemist ka toetuste määrustest